

Aan: De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 18 december 2025

Betreft: Gezonde leefomgeving

Geachte formateur, fractievoorzitters en betrokken kamerleden,

In het kader van de lopende kabinetsformatie vraagt de Vereniging van Milieuprofessionals (VVM) uw bijzondere aandacht voor de gezonde leefomgeving. Dat is een omgeving die tijdens het wonen, werken en recreëren het algemeen welzijn en de gezondheid bevordert (RIVM, 2025). Een gezonde leefomgeving is een publiek belang dat beschermd dient te worden, en waarop van overheidswege moet worden toegezien. De (potentiële) invloed op de leefomgeving dient ook bij iedere economische activiteit meegewogen te worden.

Uit het OVV-rapport (Industrie en omwonenden, 2023) en de kabinetsreacties daarop blijkt dat gezondheid echter structureel onderbelicht blijft in vergunningverlening, toezicht en industriële beleidsvorming. Een krachtige bestuurlijke visie is noodzakelijk om de in de Actieagenda Industrie en Omwonenden geformuleerde gezondheidsdoelen zeker te stellen (Onderzoeksraad voor Veiligheid, 2023; Ministerie van IenW, 2023; Ministerie van IenW, 2024).

De noodzaak daarvan blijkt onder andere uit de toelating en vergunning van lozing van stoffen die risico's vormen voor de volksgezondheid. Toezicht en handhaving vanuit de overheid op dit gebied schiet duidelijk tekort. De huidige situatie rond persistente stoffen zoals PFAS is ernstig: bij vrijwel de gehele bevolking worden gezondheidsnormen overschreden en de drinkwatervoorziening komt in gevaar. In de publicatie "Politiek moet de volksgezondheid weer beschermen" in het tijdschrift Milieu, het vakblad van de VVM, wordt nader ingegaan op de bestuurlijke gebreken die de PFAS-problematiek aan het licht brengt (Tom Trouwborst, 2025).

Deze situatie vereist dringend optreden en vraagt om een gezondheidskundig milieubeleid dat uitgaat van de zorgplicht en het voorzorgsbeginsel, met name bij persistente en bioaccumulerende stoffen. De huidige portefeuilles van de minister van Volksgezondheid en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat bieden onvoldoende dekking, terwijl de maatschappelijke onrust over de gevolgen van dergelijke verontreinigingen op de volksgezondheid toeneemt.

Voor een effectief nationaal (en internationaal) beleid voor een gezonde leefomgeving is centrale sturing op rijksniveau noodzakelijk, bijvoorbeeld door:

- a. een duidelijke portefeuille bij een minister, met structurele coördinatie tussen de ministeries van IenW, VWS en LNVN. (Het ministerie van LNVN is onmisbaar vanwege het aanzienlijke gebruik in de agrarische sector van gewasbeschermingsmiddelen die persistente en bioaccumulerende stoffen bevatten).

- b. het versterken van de samenwerking tussen overheden en ministeries, met meer inbreng van de expertise van GGD-en, omgevingsdiensten en veiligheidsregio's om de politieke besluitvorming te voeden.
- c. het instellen van een Staatstoezicht voor een gezonde leefomgeving, gebaseerd op de Gezondheidswet. Deze onafhankelijke toezichthouder kan snel en effectief handelen, en ervoor zorgen dat lokale signalen over de leefomgeving doorwerken in nationaal en internationaal beleid.
- d. het instellen van een onafhankelijke autoriteit op gebied van de gezonde leefomgeving, waar omwonenden van grote industrieën nadrukkelijk voor pleiten.

Voor al deze opties is een brede aanpak nodig, met nauwe samenwerking en afstemming tussen bestaande (regionale) organisaties zoals GGD-en, omgevingsdiensten, RIVM, de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Ctgb en Europese instanties zoals ECHA en EFSA.

Een gezonde leefomgeving is van essentieel belang voor huidige en toekomstige generaties. Het is onze verantwoordelijkheid om dit belang zichtbaar te maken, ook bij wisselende politieke voorkeuren.

De VVM, als een op kennisdeling gerichte vereniging, gaat graag met u in gesprek om een concrete invulling van deze agenda te geven.

Hoogachtend,

Anouska Plasmeijer
Directeur VVM

Bronnenlijst

1. RIVM, 2025, <https://www.rivm.nl/gezondeleefomgeving> (geraadpleegd op 10 december 2025).
2. Onderzoeksraad voor Veiligheid. (2023, 13 april). *Industrie en omwonenden*. https://onderzoeksraad.nl/wp-content/uploads/2023/11/industrie_en_omwonenden-564630708.pdf Onderzoeksraad voor Veiligheid+1
3. Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. (2023, 10 oktober). *Kabinetsreactie op OVV-rapport Industrie en omwonenden*. <https://www.onderzoeksraad.nl/wp-content/uploads/2024/04/Reactie-kabinet-Industrie-en-Omwonenden.pdf> Onderzoeksraad voor Veiligheid
4. Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. (2024, 15 maart). *Actieagenda Industrie en Omwonenden: Op weg naar een schone en gezondere industrie*. <https://open.overheid.nl/documenten/dpc-51d3d22a48898ac29bcfcf622dda5f5522e482c9/pdf>
5. Tom Trouwborst. Politiek moet de volksgezondheid weer beschermen. Tijdschrift Milieu nr. 5, November 2025. <https://milieu.vvm.info/milieu-voorpublicatie/politiek-moet-volksgezondheid-weer-beschermen/>

Een kopie van deze brief is gestuurd aan:

Fractievoorzitters:

- Rob Jetten — D66: r.jetten@tweedekamer.nl & kamervraag@d66.nl
- Dilan Yeşilgöz-Zegerius — d.yesilgoz@tweedekamer.nl & VVD: info@vvd.nl
- Henri Bontenbal — CDA: h.bontenbal@tweedekamer.nl & cda@denhaag.nl
- Jesse Klaver — GroenLinks-PvdA: j.klaver@tweedekamer.nl & vragen@groenlinkspvda.nl
- Annabel Nanninga — JA21: a.nanninga@tweedekamer.nl & ja21@tweedekamer.nl

Tweede Kamer

D66

- Anne Marijke Podt: a.podt@tweedekamer.nl
- Inhoudelijk medewerker landbouw: Rintje Frankena: r.frankena@tweedekamer.nl
- Wieke Paulusma: w.paulusma@tweedekamer.nl
- Inhoudelijk medewerker Medische zorg: Bob van de Mortel: b.vdmortel@tweedekamer.nl
- Dion Huidekooper: d.huidekooper@tweedekamer.nl
- Inhoudelijk medewerker milieu: Rintje Frankena
- Marieke Vellinga-Beemsterboer: m.vellinga-beemsterboer@tweedekamer.nl
- Inhoudelijk medewerker water: Rintje Frankena

VVD

CDA

GroenLinks-PvdA

enz.

Eerste Kamer

D66

- Carla Moonen (volksgezondheid): carla.moonen@eerstekamer.nl
- Arie Griffioen (volksgezondheid): arie.griffioen@eerstekamer.nl

VVD

CDA

GroenLinks-PvdA

enz.